

Conèixer món amb una beca Erasmus

Anna Cabré: demografia i universitat 15 ■ Els mòbils, unes companyies perilloses 19 ■ Pagar-se els estudis fent de conillet d'Índies 22 ■ Portals al nostre servei 26 ■ Activitats culturals per a tothom 28 ■

EL CAMPUS de l'Autònoma

NÚM 5 NOVEMBRE 2000

3 El programa Erasmus, una bona opció per ampliar coneixements a l'estranger.

8 Joan Botella i Paco Sánchez reflexionen sobre els reptes que la universitat ha d'afrontar.

15 La demògrafa Anna Cabré assegura que la universitat s'ha d'adaptar més a la demanda social.

19 Els mòbils s'han convertit en una plaga, que són en el moment més inoportú, fins i tot a classe.

23 Llogar el cos a la ciència pot ser una alternativa vàlida quan fan falta uns diners.

26 Alguns portals ofereixen tot el que l'universitari vol saber sobre cursos i beques.

28 Cultura en Viu coordina activitats i iniciatives culturals per a satisfer tots els gustos.

Els desafiaments del futur

En el darrer decenni, les universitats han sofert una profunda transformació, acompanyant els canvis que s'han produït en la societat catalana. La UAB no n'ha estat una excepció: s'han creat noves titulacions, s'han millorat serveis, s'han endegat ambiciosos projectes i s'ha guanyat en qualitat docent i investigadora.

Superats molts entrebancs, la Universitat Autònoma de Barcelona arriba al nou mil·lenni amb dinamisme, conscient que ha d'afrontar nous reptes, que ha de donar resposta a les nombroses inquietuds que es planteja la societat a la qual ha de servir. Serà possible mantenir una universitat pública, d'alta qualitat docent i investigadora en un entorn de creixent economicisme? Podrà oferir les mateixes disciplines quan li arribin els efectes de la davallada demogràfica?

CAMPUS vol contribuir a un debat tan apassionant com necessari amb dos articles d'opinió que reflexionen sobre les transformacions ocorregudes en els últims anys a la UAB, alhora que esmenten els desafiaments del futur.

La Universitat, l'acadèmia, depositària i propagadora de coneixements, no de dogmes, és el lloc més adequat per pensar sobre la societat que volem. Una societat en la qual la UAB ha de seguir tenint el protagonisme que ha tingut fins ara.

a UAB arriba al nou mil·lenni amb dinamisme, conscient d'afrontar nous reptes

■ **DIRECTOR** Antoni Castel. **SUBDIRECTORA** Pepa Badell. **REDACTORA EN CAP** Maria Rosa Martínez. **CONSELL DE REDACCIÓ** Manuel López, Antoni Merino, Jaume Soriano, Darío Giménez, Paco Elvira. **REDACCIÓ** Vicent Canet (Opinió), Olga Armengol (Reportatges), Laia González (Notícies), Jorge Gómez (Entrevistes), Montse Roig (Cultura), Sara García (Noves Tecnologies), Neus Jordi (Agenda), Josep Maria Figueres i Amanda Bassa (Llibres). **CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA** Mavi Dolz. **FOTOGRAFIA** Paco Elvira, Matías Escudero. **DISSENY** Pepa Badell. **MAQUETACIÓ** David Campos, Eva Vicens. **EDICIÓ** Amanda Bassa, Elena Soriano. **FOTO PORTADA** Amaia. **PUBLICITAT** Pilar Rosas.

ADREÇA Facultat de Ciències de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Cerdanyola 08193 Barcelona. **TELÈFON** 935813288 **FAX** 935812005 **E-MAIL** _revcampus@kane.uab.es **EDITA** Facultat de Ciències de la Comunicació, UAB **PREIMPRESSIÓ I FOTOLITS** RGB. **IMPRESSIÓ** Gràfiques Terrassa, S.A.

Sortir de casa, fer la teva i viure en un país que fins ara desconeixes. Gràcies a la beca Erasmus, i amb l'excusa perfecta dels estudis, més de 600 estudiants de l'Autònoma gaudeixen cada any d'aquesta experiència a l'estranger.

Estudies o vas d'Erasmus?

Alhora, la UAB rep uns 700 joves de tot Europa que, a part d'alguns problemes amb el català, queden meravellats per la nostra cultura. El programa Sòcrates-Erasmus enriqueix culturalment la vida universitària, però també marca un abans i un després en la vida dels estudiants.

En horari de lliure accés, les aules d'informàtica es troben plenes d'alumnes estrangers que, connectats a Internet, converteixen el correu electrònic en el seu enllaç amb el món d'origen. "És un sistema molt més ràpid que la carta i descaradament més barat que el telèfon", expliquen l'Augusto i en Marco, dos portuguesos de la Universitat de Braga que estudien quart de l'equivalent a Ciències de la Comunicació. Na Lidon, que el curs passat va marxar a Manchester, reconeix que durant aquell primer quadrimestre va escriure molts e-mails: "És necessari mantenir el contacte amb la teva universitat i amb la teva ciutat, perquè, per

molt greu que et sàpiga, saps que tard o d'hora has de tornar". Però, com na Lidon, molts tornaran a la seva ciutat d'adopció. Na Irene de Biologia, per exemple, ha deixat el seu xicot a la ciutat alemanya d'Essen, on estudià durant tot el curs passat gràcies a una beca Erasmus. "A l'hora de triar la destinació, com que sabia que els països de parla anglesa eren molt sol·licitats, ho vaig fer una mica a sorts, sense deixar el currículum ni res, però al final em va sortir molt bé", comenta amb un somriure. La integració de n'Amaia a Lisboa, on va cursar algunes assignatures de la seva llicenciatura de Periodisme, també va ser plena: "Vaig marxar sense

conèixer ningú, però tot just arribar vaig trobar un pis al barri antic de la ciutat. Volia conèixer de debò la gent i la manera de fer dels portuguesos. L'opció més fàcil hagués estat entrar en la comunitat d'estudiants espanyols que hi havia, però llavors de què serveix marxar?". Ara, ja a Barcelona, n'Amaia està matriculada en un curs de portuguesos.

'I don't understand you'

Potser el problema de la llengua és el més greu, sobretot si parlem dels que estan becats a les universitats catalanes o a centres que utilitzen com a llengua acadèmica algun dialecte del territori. En Carlo, un italià que estudiarà Econòmiques a la UAB durant deu mesos, reconeix que, fins ara, el català li ha suposat moltes dificultats: "És que al principi no sabia ni tan sols de quines assignatures em volia matricular, perquè tots els noms estan en català. No tenia ningú a mà que em pogués ajudar, ni tampoc el meu tutor es veia molt disposat a col·laborar, o sigui que vaig haver de demanar que m'enviessin a Itàlia un fax amb el llistat de les assignatures en castellà per poder-me aclarir una mica".

Altres casos més greus, com el de l'alemany Daniel o el del suís Maties, han obligat a tramitar un canvi d'assignatura davant la negativa d'alguns professors a fer la classe en castellà. "Fins i tot alguns estudiants catalans no ho volen acceptar, i argumenten que, si quan ells marxen a fora s'han d'adaptar a la llengua del país, doncs nosaltres, en teoria, també hauríem d'aprendre el català. Crec que és massa demanar, ja ens costa prou amb el castellà... però aquest egoisme va ser un poc excepcional, en general els catalans són molt macos", explica en Maties, estudiant a la Facultat de Ciències de la Comunicació.

■ **"És necessari mantenir el contacte amb la teva universitat i amb la teva ciutat, perquè, per molt greu que et sàpiga, saps que tard o d'hora has de tornar", diu na Lidon**

■ **Segons l'Amaia, "l'opció més fàcil hagués estat entrar en la comunitat d'estudiants espanyols que hi havia, però llavors de què serveix marxar?"**

"Se suposa que les classes a les quals es pot matricular un erasmus han de ser en anglès, però jo, a Holanda, em vaig trobar amb classes en holandès i, fins i tot, en alemany, i la veritat és que no entenia res", explica per la seva banda en Marcos, que ara fa el darrer curs de Físiques a la UAB després de passar tres mesos becat a un poble holandès. Els primers mesos de na Irene a Alemanya també van ser difícils, però sobretot va voler evitar relacionar-se només amb espanyols o amb erasmus d'altres països: "Estàs allà per aprendre, i el millor és fer-ho a poc a poc. Jo no vaig fer cap curset intensiu d'alemany, primer em vaig espavilar un poc amb l'anglès, i després ja t'ho agafes més que res com un repte, has d'aguantar, i així

JAVIER CALVO

Sigui com sigui el pla d'estudis de la universitat d'acollida, la principal preocupació dels alumnes erasmus és la de poder convalidar els crèdits durant la beca.

vas aprenent alguna coseta". De fet, na Irene va aconseguir treure's sis assignatures de Biologia durant la seva estada d'un curs a Alemanya, tot un repte quan estem parlant d'un estudiant d'intercanvi. I és que, segons diu na Laura, de Geologia, que va obtenir una plaça a la ciutat italiana de Parma, un Erasmus és sortir de festa, sortir de festa i cursar "algunes" assignatures de la carrera. Clar que també hi ha alumnes més aplicats, com n'Amaia, que es va motivar molt amb el sistema acadèmic de la Universitat de Lisboa: "És totalment diferent al de les universitats catalanes, allà tens molta més llibertat, tu decideixes la bibliografia de consulta i et busques la vida. T'hi has d'implicar a la força". Per a en

CONCHI ROQUE

MATÍAS ESCUDERO

presarials, ha preferit evitar-se les cues i tramitar tot el paperam pel seu compte: “Es més fàcil organitzar-ho tot sense el tutor, i la veritat és que jo encara no conec el meu. També és cert que la meua facultat funciona molt per Internet, i per això he pogut buscar tota la informació a la xarxa.”

En principi, la inscripció s’ha de formalitzar a la universitat d’origen, gaudint de matrícula gratuïta a la institució d’acollida, on l’estudiant d’intercanvi tindrà dret, en igualtat de condicions, als mateixos serveis que reben els alumnes locals. El tutor de la universitat d’origen és l’encarregat d’establir les equiparacions entre les assignatures de les quals pots matricular-te, que són les que contemplen un acord entre el centre destinatari i el d’origen. És a dir, si aquí et matricules de l’assignatura A i a la facultat d’acollida de la matèria B (acordada entre els dos centres com equiparable a A), conservaràs la nota de B per a A en el teu expedient acadèmic.

Com optar a una beca Erasmus?

Cada centre del programa Sòcrates-Erasmus pot tenir requisits específics per acollir estudiants estrangers. Tanmateix, com a condició indispensable per optar a aquesta beca, que se sol·licita a l’abril, has d’estar matriculat a la UAB o universitat d’origen el curs en què es demana la beca i el curs en què es preveu realitzar-la. A més, en el moment de sortida, has d’haver superat el número de crèdits equivalent al primer curs de diplomatura, d’enginyeria o de llicenciatura. També has de tenir un coneixement suficient de la llengua acadèmica del centre d’acollida.

Marcos, el pla d’estudis de Físiques d’Holanda va afegir a la seva formació un nou aspecte que no s’analitza a fons en les universitats estatals, com és el màrqueting i les relacions amb les empreses que haurien de finançar els teus projectes.

Equiparar o convalidar?

Ara bé, sigui com sigui el teu pla d’estudis, la principal preocupació és poder convalidar els crèdits que curses durant la beca. Per això, les cues a les secretaries del centre i els tràmits amb les oficines d’intercanvi es converteixen en un ritual més de l’alumne erasmus, tant abans com després de gaudir d’aquesta experiència. Tot i les complicades gestions que s’han de fer, en Daniel, que és un estudiant alemany de quart d’Em-

La inscripció s’ha de formalitzar a la universitat d’origen i l’alumne erasmus gaudeix de matrícula gratuïta a la institució d’acollida.

Coordinació total

En canvi, la convalidació suposa una nota de 5,5 independentment de l’obtinguda al centre on has cursat l’Erasmus. Així, en aquest cas, les convalidacions serveixen per a aquelles assignatures que has seguit a més a més de les escollides abans de sortir. Però, com recomana en Carlo, d’Econòmiques, la millor opció per assegurar-te els crèdits que cursis és matricular-te de les matèries que et proposa el tutor: “Jo també he agafat assignatures de la UAB, que a Itàlia no hi són, i llavors el procediment de convalidació és més complicat, perquè has de començar a confrontar programes d’assignatures d’un i altre centre per establir una mena d’equiparació”.

Cada llicenciatura té acordades unes destinacions determinades a les quals els estudiants poden

optar. Segons explica el cap de l'oficina de Relacions Internacionals de la UAB, Joan Anton Carbonell, "si hi ha un acord entre la facultat de Ciències i la seva homòloga a Bèlgica, és que hi ha una persona en aquests dos centres que es fa càrrec de l'intercanvi". El tutor d'aquí és qui s'encarrega d'acordar amb l'estudiant aquelles assignatures que cursarà a la universitat d'acollida. D'altra banda, el tutor d'allà rep l'estudiant en termes acadèmics i s'encarrega de la tutoria de la matrícula. "Aquestes figures —segons Carbonell— asseguren la total coordinació entre les dues universitats".

Però, per a en Marcos, de Físiques, els tràmits no van ser tan fàcils: "El meu tutor no va ser capaç de facilitar-me la informació sobre les assignatures que podia cursar a Holanda. Vaig arribar allà molt perdut i em vaig haver de buscar la vida". Són molts els estudiants d'intercanvi que, com en Marcos, es queixen d'aquesta falta de coordinació entre els responsables de les beques a cada centre. "El tutor hauria de proposar-te ell les matèries que et convindria estudiar —apunta aquest físic—, encara que s'ha de reconèixer que les oficines d'Erasmus et solucionen molts d'aquests problemes". En Daniel, tanmateix, pensa que "el fet que un altre erasmus sigui qui t'ha de solucionar els dubtes a l'oficina d'informació no ofereix moltes garanties, perquè ell pot estar tant o més perdut que tu". Les universitats que acullen estudiants dels programa Sòcrates-Erasmus, a més de facilitar la informació necessària sobre els cursos que seguiran i els procediments d'inscripció, també es comprometen a buscar allotjament al nouvingut, normalment a través de l'oficina de Relacions Internacionals. "Però no sempre t'agrada el que et

■ **Una beca Erasmus, diuen molts estudiants, és sortir de festa, sortir de festa i cursar algunes assignatures de la carrera**

País d'origen dels erasmus estrangers

Alemanya 135

Total (99/00): 840

Itàlia 204

Altres 175

França 126

Portugal 60

Bèlgica 40

Països Baixos 41

Regne Unit 59

País de destinació

Altres 175

Itàlia 98

Portugal 33

"És necessari mantenir el contacte amb la teva universitat i amb la teva ciutat, perquè, per molt greu que et sàpiga, saps que tard o d'hora has de tornar", diu na Lidon

donen... jo, per exemple, vaig arribar i el meu pis encara no estava disponible. La solució que em van donar era esperar en un lloc temporalment, fins que vaig decidir cercar pel meu compte", comenta en Marcos sobre la seva experiència als Països Baixos.

Més possibilitats

Els erasmus que aquest curs són a la UAB han tingut més sort. A part de moltes voltes per la universitat per resoldre problemes de matrícules, en Paolo i en Carlo s'han instal·lat a la Vila Universitària amb molta il·lusió. Aquests dos italians, que cursen Traducció i Econòmiques, respectivament, van poder triar entre residir a Barcelona, a Cerdanyola, a Sant Cugat o la Vila, una àmplia oferta que els va facilitar la mateixa UAB. "Si no ens agrada, sempre tenim la possibilitat de canviar-nos",

Erasmus *Orgasmus*

La beca a l'estranger suposa un punt d'inflexió en la vida de l'estudiant: una altra vida, fora de casa... i amb plenes oportunitats pel sexe. Molts aprofiten la desconexió temporal per deixar anar la libido, i tant és així que molts ja han rebatejat l'Erasmus amb el nom d'*Orgasmus*. Una bona part torna a casa amb nòvio/-a, però, des del punt de vista de Carlo, un italià que ve d'un poble de muntanya, tot és molt més radical: "Diuen que és molt més fàcil anar-se'n al llit amb una noia quan ets erasmus, cosa que els meus amics m'han confirmat. Només duc aquí un mes, però, quan vaig fer l'entrevista i les proves amb els responsables de la beca a la meua universitat, un d'ells em va fer broma dient que l'única prova que havia de superar era la de la sida".

MATÍAS ESCUDERO

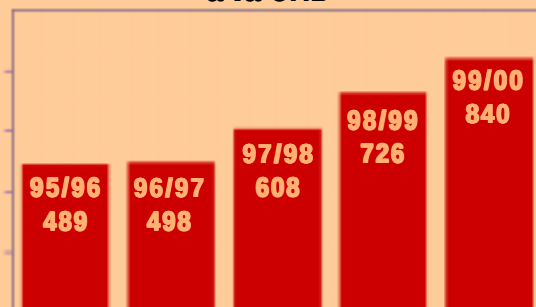

els erasmus de la UAB

Evolució del nombre d'erasmus estrangers a la UAB

JAVIER CALVO

Només Europa?

No. Si bé l'acció Erasmus del programa Sòcrates és la més popular, ja que de fet permet estudiar als quinze estats membres de la Unió Europea i als països que hi estan associats (Islàndia, Noruega, Liechtenstein, Xipre o la majoria dels països de l'Est), el ventall de possibilitats s'obre a tot el món amb aquests altres programes: Programa de Mobilitat de la UAB.

Finançat per l'Autònoma, té com a destinacions l'Amèrica Llatina, Austràlia, els Estats Units, el Canadà, la Xina i el Japó.

Programa de Cooperació Iberoamericana. Proposa estades de fins a sis mesos en una universitat d'Amèrica Llatina per treballar en un departament o en un projecte d'investigació.

Sèneca i Sicue. Ideat pel Ministeri d'Educació per a l'intercanvi amb universitats espanyoles, ofereix una beca de 50.000 pessetes mensuals.

explica en Paolo. "Però aquí s'hi està molt bé, ens hi divertim molt...", assegura convençut el seu company Carlo.

En números rojos

Com diu l'estudiant alemany Daniel, això de divertir-se tant i de sortir tant —més encara que el que se surt a casa— comporta el fet d'encarar-se de vegades amb els números rojos, que ja de per sí solen estar al límit pel simple fet d'haver de cobrir una estada a l'estranger, per molta beca que hi hagi. Comentaris com "no t'arriba per a res", "és una contribució mínima" o "ni tan sols puc recordar la quantitat de diners que em donaven" són habituals entre els erasmus quan els preguntes sobre la qüestió monetària.

I és que l'ajut Erasmus, concedit directament per la Unió Europea, és només de 100 euros (16.638 pessetes) per mes d'estada, que

pot oscil·lar entre els tres mesos i l'any. Si et decantes per marxar durant més de sis mesos pots optar a l'ajut per residència (unes 300.000 pessetes) que atorga el Ministeri d'Educació. Tanmateix, si creus que l'experiència s'ho val, també tens la possibilitat d'accedir al programa sense rebre l'ajut econòmic, quan repeteixes beca —ja que es pot optar a la convocatòria de places tants cops com es vulgui— o quan les subvencions ja s'han adjudicat a altres alumnes amb més bones qualificacions.

Paperam i cues, "*I don't understand you, sorry*" i "*could you repeat, please?*", números rojos i pares que et diuen que no gastis tant a través de l'*Europa 15...* Amb tot, l'Erasmus és una experiència, tant personal com acadèmica. Per al portuguès Marco, "és una forma de viatjar que et permet conèixer el lloc, la gent, la cultura i el territori". O "una bona oportunitat per aprendre un idioma i confrontar dues maneres de viure, alhora que et proves a tu mateix i creixes com a persona, més que com a estudiant", afegeix en Carlo. Però no oblidem que, segons diu Joan Anton Carbonell, de l'Oficina de Relacions Internacionals, la beca Erasmus "dóna un valor afegit al diploma de l'estudiant i permet la integració total en la vida acadèmica i social d'un altre país". Així, no és d'estranyar que es moguin arreu de l'Estat espanyol uns 18.000 estudiants ■

**Neus Jordi
Joan Vila de Vinós**

MATÍAS ESCUDERO

■ **Joan Botella**
*Departament de Ciència Política
i Dret Públic*

De cara al futur

L'experiència dels últims anys del govern de la UAB es pot veure sota dos angles diferents. En primer lloc, en termes del que ha anat succeïnt en el nostre marc institucional i pressupostari (tan català com espanyol o fins i tot europeu); i, en segon lloc, com els òrgans directius de la UAB han anat reaccionant als impactes de l'entorn. Des del 1994, el salt endavant que les universitats catalanes havien registrat en els anys precedents s'ha vist bruscament aturat. Les restriccions pressupostàries han portat a una situació de creixement molt baix en les subvencions anuals que són assignades; d'altra banda, el marc legislatiu no s'ha modificat a la llum de les noves exigències. Tot això ha deixat les universitats catalanes en una situació de creixent dificultat, ja que quan s'han

començat a viure les conseqüències adverses de decisions anteriors, les universitats s'han trobat amb mitjans molt restringits per a poder fer front als problemes: l'estancament de la situació del professorat contractat és només un exemple d'aquesta situació.

Encara més: l'entorn social, econòmic, cultural, s'ha modificat en termes substancials. L'inici de la davallada demogràfica comença a plantejar problemes en algunes titulacions; la generalització de l'ús d'Internet fa pensar en la necessària revisió de les pautes tradicionals de la docència; l'acceptació general de la reducció del sector públic planteja de manera més aguda els problemes de finançament del servei públic universitari.

És sobre aquest escenari general on s'ha d'examinar el que s'ha anat fent a la UAB. Però cal a més recordar una característica de la UAB, que la fa una universitat única: totes les altres universitats públiques es troben en una

situació en què poden comptar amb el suport de diverses institucions públiques. Les de Lleida, Girona o Rovira i Virgili tenen el suport dels respectius ajuntaments. La Politècnica, la UOC i la Pompeu Fabra són universitats notòriament ben tractades per la Generalitat. La Universitat de Barcelona és tan gran i central que els seus problemes esdevenen immediatament problemes d'abast general. Només la UAB es troba mancada d'un suport tangible, directe, per part de les administracions públiques (i que em perdoni

l'alcalde de Cerdanyola, que de tota manera no em contradirà).

Per tant, conduir la UAB és més difícil que conduir altres universitats catalanes. I fins i tot les pròpies fortaleeses poden esdevenir fonts de problemes. La potència de la UAB en l'àmbit de la

recerca competitiva serveix de poc quan els pressupostos de recerca s'estanquen, les convocatòries es retarden o les anualitats no es liquiden a temps. El fet de tenir algunes facultats d'alt nivell, úniques a Catalunya, com Ciències de la Comunicació o Veterinària, planteja unes necessitats d'inversió i de manteniment que altres universitats no tenen. I així successivament.

En aquest context és comprensible que la preocupació pels temes financers hagi estat permanentment en primer pla. Des d'una actitud reivindicativa davant de l'Executiu, fins a la posta en marxa d'iniciatives que (suposadament) haurien de generar ingressos per a la universitat, s'ha anat decantant una actitud fortament economicista en la conducció de la universitat. Economicisme que ha marcat molt les decisions de govern preses i les iniciatives posades en marxa per la universitat. La generació, entorn de l'estructura de la UAB, d'una xarxa de fundacions inde-

**omés la UAB
es troba mancada
d'un suport tangible,
directe, per part de
les administracions
públiques**

pendents, destinades a gestionar activitats "atípiques" dins l'estructura universitària tradicional estava encaminada a això. Però és necessari fer-se dues preguntes. En primer lloc, ha valgut la pena? Els resultats econòmics d'aquestes activitats "perifèriques", han estat positius? Han generat retorns econòmics significatius per a la UAB?

I la segona pregunta: les activitats atípiques que s'han incorporat a la UAB, són les que hauriem de fer? Molts universitaris es van qüestionar profundament si és raonable que tinguem una escola de prevenció i seguretat en el campus o si cal que ens associem amb una escola privada d'idiomes. En el món de l'empresa privada, hi ha hagut al llarg dels anys 90 un procés continuat d'externalitzacions, de concentració de l'activitat productiva en allò que és el

nucli definidor, el *core*, de cada empresa: en els últims anys, la UAB ha fet exactament el contrari.

En el pla intern, el fet més visible ha estat la continuada desvitalització dels òrgans de govern de la universitat. Els problemes tradicionals del claustre s'han aguditzat; la Junta de Govern ha crescut fins a dimensions que la fan inviable; els mecanismes de representació a escala de centre es veuen poc concorreguts; segueix sent difícil trobar directors de departament o degans. Fins i tot els sindicats i els òrgans de representació dels treballadors han tingut una presència i una "visibilitat" molt menors que en etapes anteriors. Òbviament, això es deu a un conjunt de raons molt extens, i que no es poden simplificar o caricaturitzar; però crec que una de les raons d'aquesta pèrdua de vitalitat és la sospita de que les coses importants tendien a passar fora de l'estructura institucional regular.

Xocantment, aquesta pèrdua de "suc" participatiu, de vibració patriòtica (si em permeteu l'expressió), que havia estat característica de la UAB, s'ha produït en el període en què la posta en marxa de processos d'avaluació ha posat de relleu

tant la bona predisposició de molts universitaris, com la necessitat d'assegurar la coherència entre resultats de l'avaluació i processos de presa de decisions.

Economicisme en l'orientació i esmorteïment dels mecanismes democràtics han anat de la mà d'un tercer fenomen que s'ha registrat a la UAB, difícil de definir, però molt clar per als que l'han viscut: el creixement i l'extensió d'episodis de coacció dins la universitat. Actes públics rebentats; diputats del Parlament de Catalunya que han

estat agredits; enfrontaments entre estudiants, que fan que en bastants àmbits es respiri menys llibertat que abans. Jo no m'havia trobat mai en converses en veu baixa als passadissos de la universitat, o amb mirades receloses al voltant; i ara m'hi trobo. I el dolent de tot això és la percepció de que no hi ha una reacció clara, contundent, de condemna i d'assegurament d'allò que hauria de ser propi d'un campus: una convivència clara i oberta de punts de vista diferents, que s'expressen en llibertat, i on el que val és la solidesa dels arguments i no la cridòria.

al preguntar-se si les activitats atípiques que s'han incorporat a la UAB són les que hauríem de fer

En els propers anys, la UAB es trobarà davant de reptes molt considerables. Em temo que el marc extern en que ens trobem no canviarà massa, almenys en allò que es pot preveure a mig termini; però a més se sumaran nous elements

crucials. Per dir-ne només un: en els propers deu anys, per raons purament generacionals, arribaran a l'edat de jubilació un nombre considerable dels professors de major prestigi de la UAB. Estem preparats per això?

O, per considerar altres qüestions: les necessitats de formació superior contínua dels professionals representaran una transformació fonamental en l'activitat universitària. No és exagerat imaginar que els estudiants podran dividir-se al 50 % entre nois i noies joves, que cursen estudis de 1er, 2on. i 3er. cicle, i titulats i professionals en exercici, que necessitaran periòdicament actualitzar coneixements, familiaritzar-se amb noves tècniques. Aquesta clientela, la podrem encabir en les estructures tradicionals de plans d'estudis, cicles, crèdits? No caldria estar ja ara pensant-hi, i "posicionar" (perdoneu la paraula) la UAB amb solidesa en

aquest sector, per atendre les demandes? Probablement això demanarà un disseny institucional nou, més flexible i més potent que una Escola de Doctorat centralitzada, única per a tot el campus, i inevitablement burocratitzada.

En altres paraules, jo crec que cal, des d'ara mateix, començar a preparar el futur immediat. Un futur, en part, previsible però que en bona part avui encara no podem ni imaginar. Els reptes i les dificultats són considerables, els riscos també, i les possibilitats d'error no faltaran; però a la vegada, és evident que les oportunitats són prometedores, si sabem abordar-les amb una actitud activa, creativa i amb la complicitat del conjunt del campus. Com sempre, la pregunta important no és "què passarà?", sinó "què farem?".

es necessitats de formació superior dels professionals transformaran l'activitat universitària

MATÍAS ESCUDERO

Paco Sánchez
Professor del Departament de Química

Anys noranta: una visió personal

Aquest darrer decenni, amb el qual es tanca el segle i també el mil·lenni, ha estat un període de grans canvis en la societat que han afectat també, i molt profundament, la nostra Universitat. N'hi ha prou de comparar el Campus actual amb el de fa deu anys per veure que l'espai edificable disponible es va reduint a gran velocitat. Resulta interessant comprovar que una part important dels nous edificis d'aquest decenni s'han dedicat a serveis que han millorat la vida quotidiana al Campus. Però també s'han produït canvis importants en la docència, la recerca i la gestió que convé analitzar.

En començar el decenni s'havia publicat, per primera vegada, un rànquing d'universitats espanyoles en el qual la

UAB tenia una posició capdavantera. I l'any 1999, en un nou rànquing, era la primera. Però el desig per millorar ens va portar a ser la primera universitat espanyola en canviar els plans d'estudi, en una decisió voluntarista, sense haver prèviament assegurat l'important increment de recursos econòmics necessari per tal d'implementar-los. Juntament amb la introducció de noves titulacions i la reducció de la durada de les llicenciatures, el resultat de tot aquest procés no és òptim enlloc, però sobretot no és gaire homogeni. Per algunes titulacions s'ha millorat. En altres casos, en canvi, la reducció de docència global ha comportat fortes lluites corporatives entre el professorat que no sempre han tingut com a únic objectiu donar als alumnes una docència millor i més ben estructurada.

Hi ha dos factors nous que han de tenir grans conseqüències sobre la nostra docència: l'increment del nombre d'universitats i la reducció de la piràmide

demogràfica. Això ha de comportar una competència de les universitats per l'alumne. Aquesta sana competència s'acompanya amb el fet que la subvenció que reben les universitats públiques és en funció del nombre d'alumnes. Amb l'actual limitació dels recursos destinats a l'ensenyament superior, no es pot garantir que aquesta competició per l'alumne ens permeti atreure els millors candidats no únicament de Catalunya, sinó també d'altres indrets d'Espanya i (per què no?) de l'estranger, com

**n el darrer decenni
s'han produït canvis
 importants en
 la docència, la
 recerca i la gestió**

hauria de ser el nostre desig. Cal esperar que l'adaptació europea dels nostres plans d'estudi a les denominades conclusions de Bolònia ens permeti arribar a configurar el nostre horitzó universitari dins l'espai euro-

peu, amb els seriosos reptes que això significarà.

Un altre aspecte de la docència és el Tercer Cicle i la formació continuada. En un context demogràfic de disminució del nombre d'alumnes de 18-25 anys, el paper de la Universitat s'ha d'orientar també cap a la transmissió contínua dels nous coneixements als egressats. Per altra banda, el Tercer Cicle acull un nombre creixent dels titulats que volen fer la seva iniciació a la recerca. La creació i consolidació de l'Escola de Doctorat s'ha de considerar un gran encert i ens ha de permetre encarar amb confiança aquest nou horitzó docent poc previsible fa deu anys.

Però sigui quin sigui l'alumne al qual s'adreça, la docència ha de canviar molt profundament les seves metodologies. Malgrat iniciatives com l'Autònoma Interactiva, encara avui, la base de la docència és la lliçó magistral, igual que a l'Edat Mitjana. I els alumnes cada vegada es basen més i més en els apunts. Els excel·lents llibres de text i de problemes, el material de consulta de les revistes

especialitzades i l'abundància de recursos a Internet haurien de permetre fer una docència basada fonamentalment en l'aprenentatge actiu per part de l'alumne, en la qual el paper del professor sigui de guiatge i orientació. I el professorat? La major part dels professors que hi havia a l'Autònoma fa deu anys encara hi són, però deu anys més vells. Hi ha hagut poques incorporacions de professors joves a causa del tancament de plantilles, i la piràmide d'edat està molt concentrada a la franja de 45-55 anys. Així, cap als anys 2010-2015 hi haurà un nombre important de jubilacions, i convé anar formant, des d'ara mateix, el relleu generacional.

Si la docència està sotmesa a limitacions pressupostàries, la recerca ho està molt

més. La bona posició de la UAB dins del rànquing d'universitats de començament del decenni era deguda, en bona part, a la recerca dels seus investigadors, majoritàriament finançada amb recursos públics. Però els recursos totals (suma de públics i privats) destinats a R+D a Espanya, després d'assolir un màxim del 0,97% del PIB el 1993, han anat minvant fins arribar a un mínim del 0,87% del PIB el 1996. Cal comparar aquestes xifres amb el 2,15% de l'OCDE o el 1,85% de la UE pel mateix any.

Malgrat tot, la UAB segueix investigant. La potenciació dels serveis comuns de suport a la recerca, tant en les dotacions de personal qualificat com en l'adquisició d'equipament científic, que ha tingut lloc els darrers anys, han permès a la comunitat universitària continuar fent una investigació de qualitat. Però encara som massa lluny de les universitats capdavanteres del nostre àmbit europeu.

També cal un augment substancial dels recursos econòmics per personal, equipament i funcionament. Tot això dins d'un context de reducció continuada de la despesa pública, amb la justificació de que cal buscar els recursos al sector privat, i sense un suport suficient a la recerca bàsica, en inflexible aplicació del credo neoliberal que dona tot el protagonisme als mercats.

Permeteu-me una nota d'optimisme, malgrat tot. A la nostra UAB hi ha any rera any, encara, un nombre molt elevat de candidats que desitgen fer la tesi doctoral. Els doctorands són la base de la recerca acadèmica, i mentre n'hi hagi, fins i tot amb un finançament de projectes més aviat escàs com l'actual, continuarem tenint un nivell acceptable en recerca.

a recerca encara està més sotmesa a les limitacions pressupostàries que la docència

Els canvis del darrer decenni han afectat profundament les tasques de gestió a la UAB. En la vessant administrativa, recordo que l'any 1990 la direcció del Departament de Química era a un racó fosc del vestíbul nord de la Facultat de Ciències, un espai compartit amb la direcció del Departament de Física, amb una única secretària. Avui la direcció del Departament de Química compta amb una plantilla administrativa de quatre persones, en unes instal·lacions dignes. A més, durant el decenni s'han creat les adminis-

tracions de centre, les gestions econòmiques de centre i/o de departament, i l'oficina de suport a la docència o la d'investigació. Totes aquestes entitats han servit per donar suport a les noves tasques de gestió acadèmica.

També s'ha complicat la tasca de gestió dels professors/investigadors. Cal presentar projectes a una multitud de convocatòries, per tal d'assegurar el màxim de fons de funcionament dels projectes de recerca.

Pitjor encara és el grau de fiscalització de les despeses, generalment associades a la recerca, que cal haver previst amb precisió infinita en redactar el projecte, ja que no és senzill obtenir posteriorment autorització per canviar recursos entre unes i altres partides.

Els darrers deu anys han portat grans canvis a l'Autònoma, però no semblen suficients per encarar amb confiança el futur. Encara tenim els mateixos estatuts. Hi ha una certa

ls canvis dels darrers anys no semblen suficients per encarar el futur amb confiança

inflació de juntes, que no sempre poden prendre decisions, en especial econòmiques. L'estructura dual entre departaments i centres sembla haver-se resolt en favor dels centres, que per ser menys en nombre són potser menys

conflictius en conjunt. Tenim un nombre considerable de vicis corporatius i d'incoherències heretades. Hi ha una manca seriosa de recursos econòmics, de molt difícil solució en l'actual context neoliberal asfixiant. Però permeteu-me ser optimista. Dins la ja no tan curta història de la UAB hem passat temps molt pitjors, de veritable penúria, amb entrebancs polítics fruit de la consideració d'universitat rebel que l'autoritarisme aleshores governant ens adjudicava. I si amb l'esforç de tots els qui constituïm la comunitat universitària ens en vam sortir en aquells temps, també amb l'empenta decidida de tots ens en sortirem ara.

L'article sencer el trobareu a:

<http://einstein.uab.es/fsanchezf/RevistaCampus.PDF>

■ NOTÍCIES

■ **Debat sobre el franquisme, 25 anys després del 20-N**

El 20 de novembre es compleix el vint-i-cinquè aniversari de la mort del dictador Francisco Franco. Sota el títol “El franquisme, un balanç des de la fi de segle”, el Grup de Recerca sobre l'Època Franquista (GREF) ha organitzat unes jornades en on hi participaran historiadors, com Paul Preston, Santos Juliá i Joan B. Culla. Les jornades tindran lloc els dies 20, 21 i 22 de novembre a la Sala de Graus de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Més informació: 935811186 o d.h.moderna@uab.es.

■ **Una setmana abocats a la ciència**

La Setmana de la Ciència vol apropar el món de la física, la química i d'altres ciències a la gent del carrer. Per aquest motiu, s'han preparat activitats específiques per els estudiants i professionals, i també tallers: des de fotografia, a arqueologia, passant per l'observació del Sol i la Lluna, hi ha activitats per a tothom. Del 10 al 21 de novembre a la Facultat de Ciències.

Més informació:
<http://www.uab.es>

■ **L'Àfrica subsahariana al descobert**

El Centre d'Estudis Internacionals i Interculturals (CEII) organitza un cicle de conferències a l'Ateneu Barcelonès sota el nom de *Cultures entelades: el cas de l'Àfrica subsahariana*. L'objectiu d'aquest cicle és obrir les nostres ments per a conèixer les cultures africanes. Les conferències es faran tots els dijous fins el 5 d'abril de 2001 i l'assistència es validarà amb 2 crèdits de lliure elecció.

Més informació:
<http://www.uab.es/ceii>

El pes de la societat civil és decisiu per prevenir els conflictes i consolidar la cultura de la pau.

La **societat civil**, decisiva per prevenir els conflictes

En les **I Jornades d'Investigació per a la Pau** es va reflexionar sobre l'estat dels estudis dedicats a la prevenció de conflictes.

Els participants en les I Jornades d'Investigació per a la Pau, celebrades els dies 27 i 28 d'octubre a la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, van coincidir en que la intervenció de la societat civil és decisiva per prevenir els conflictes i consolidar la cultura de la pau.

En la presentació, el professor Vicenç Fisas, vas incidir en el pes de la societat civil. “La OTAN va perdre als Balcans però va guanyar la societat civil”, va proclamar Fisas, titular de la Càtedra UNESCO i president d'AIPAZ, organitzadores de l'acte.

Durant les jornades es van presentar i debatre diverses ponències per tal de reflexionar sobre l'estat actual de la investigació per a la pau a Espanya i a la resta del món.

“Actualment els joves lluiten, surten al carrer, i això, fa uns anys no passava”, va declarar en la seva apassionada intervenció Papa Sow. El mateix va opinar

Maria Prandi: “Les cultures de pau passen per una major responsabilitat social, política, econòmica i mediambiental de la gent”, va assegurar.

Estat de la investigació

El tractament de moltes qüestions sobre la cultura de la pau en aquests dos dies es va aconseguir gràcies a les comunicacions, més breus, que s'intercalaven entre les ponències. Els conflictes de Kosovo, Bòsnia, Libèria, Colòmbia, Mèxic, República Democràtica del Congo i Angola van ser analitzats amb l'objectiu de trobar noves vies per aconseguir la pau, indispensable per al desenvolupament d'aquests països. També es va incidir en les responsabilitats d'Occident en algunes guerres i les implicacions de les empreses multinacionals en els conflictes, en especial en els que es lliuren a l'Àfrica central ■

Laia González

La Fura i el kitsch esbojarrat de The Chanclettes van ser els plats forts d'una festa major que es va obrir amb el pregó de Lloïl Bertran i que va acabar amb l'ska de Dr. Calypso.

Quinze anys de Festa Major

El tret de sortida per al nou curs el dona, cada any, la Festa Major. Aquest dia suposa la benvinguda més festiva per als que enceten la seva vida universitària, mentre que per a la resta és el final d'un llarg compte enrera.

Enguany la 15a. edició de la festa es va fer el 20 d'octubre i estava farcida de noms coneguts com Lloïl Bertran o la Fura

presentant el seu espectacle *Catorze*. Tampoc hi van faltar propostes ja tradicionals com l'escenari boig que enguany encarava la seva setena edició. Aquest entarimat que ocupa la gespa de la facultat de dret va tenir de mestre de cerimònies a Mike Ribalta i com a actuació estelar al grup The Chanclettes. A banda d'aquestes propostes hi

van haver teatre de carrer, concerts de Gypsy-wing, de música clàssica, de ska i de soul, campionats d'scrabble, jocs de rol, la Gran Gincana de la UAB, torneigs de botifarra, partits de futbol i un llarg etzètera que va ser seguit per una vertadera multitud ■

M. Rosa Martínez

■ NOTÍCIES

■ El premi Möbius arriba a la sisena edició

El Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi (GRISS) del Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la UAB torna a organitzar el Premi Möbius Barcelona Multimedia (PMBM), que es concedirà el 23 de novembre a l'Auditori Wintherthur de Barcelona. El Möbius premia, cada any, les millors aplicacions interactives produïdes a Espanya i Portugal. Els guanyadors de les diferents categories participaran com a representants exclusius de la indústria multimèdia d'Espanya i Portugal en la novena edició del Prix Möbius Internacional des Multimédias.

Informació: <http://blues.uab.es/mobius/index2.html>

■ Fira Internacional de Noves Tecnologies

La UAB participarà a la Fira Internacional de Tecnologies Emergents, Ciències i Empresa que se celebrarà del 27 al 30 de novembre al World Trade Center de Barcelona, on disposarà d'un estand propi i participarà a a diverses taules rodones. El 28 de novembre es presentaran el Biocampus, UAB Campus Científic i Tecnològic i el Viver d'Empreses de Biomedicina i Biotecnologia.

Més informació: 935811499

■ Biodièsel per als autobusos

Des de mitjans d'octubre, la meitat de la flota d'autobusos de la UAB funciona amb biocombustible, en una proporció de 30% d'olis vegetals (gira-sol i soja) i un 70% de gasoil tradicional. Significa un pas endavant en l'objectiu de la UAB de contribuir a la millora del medi ambient, aplicant innovacions tecnològiques per a reduir la contaminació.

L'estudi s'ha fet sobre un grup d'estudiants de la Facultat de Veterinària al llarg de cinc anys.

MATÍAS ESCUDERO

Molt millor, en **contacte** amb els animals

El percentatge d'estudiants de Veterinària infectats per la bactèria de la tuberculosi bovis al final del seu període acadèmic està molt per sota de la població general.

El perill de contraure tubercolis per *Mycobacterium bovis* és molt baix entre la població que està en contacte amb animals. Aquesta és la principal conclusió que s'extreu d'un estudi que el departament de Pneumologia de l'Hospital de Sant Pau va encarregar al Servei Assistencial de Salut de l'Autònoma preveient un possible augment d'aquest tipus de tuberculosi.

Resultats inesperats i molt positius

L'estudi es va realitzar amb 182 alumnes, de la Facultat de Veterinària, de la promoció 1995-2000, al començament del primer curs i al finalitzar el seu període acadèmic.

Els resultats són inesperats ja que els animals sempre s'han vist com la principal causa de contagi d'aquest tipus de tuberculosi en les persones. En un estudi realitzat amb 800

mossos d'esquadra l'any 1998 es va determinar que la prevalença d'infecció tuberculosa en la població general era del 14,1%, mentre que en la població d'estudiants de l'Autònoma la prevalença observada és gairebé nul·la.

Els resultats, però, s'han d'observar amb prudència ja que la població de mossos d'esquadra analitzada forma part d'una franja d'edat a la que, molt probablement, se li va subministrar un tipus de vacuna anti-tuberculosa que ja no és vigent. Aquesta vacuna, un cop aplicada, reacciona positivament a les proves que es realitzen per detectar el *Mycobacterium bovis*. A més a més, el grup d'estudiants estudiat l'any 1995 no es correspon amb el grup analitzat l'any 2000.

Tot i així, la prevalença de positivitat tuberculínica és tan baixa que els responsables de l'estudi descarten el perill de contagi en aquesta població que està en contacte amb animals durant la seva etapa en la universitat ■

E. C.

■ Anna Cabré Pla
Catedràtica
de Geografia Humana
a la UAB.

Una demògrafa amb un gran sentit comú, propi d'algú que sap molt del què parla i sap explicar-ho a la resta. És membre del Consell de la Unió Internacional de l'Estudi Científic de la Població, un organisme de reconegut prestigi integrat per 12 persones.

“La universitat ha d'adaptar-se més a la **demanda social**”

MATÍAS ESCUDERO

Quan parlem de demografia de seguida pensem en una sèrie de variables tals com l'índex de natalitat, les migracions, el creixement poblacional, etc. Si, a més, les relacionem amb el mercat laboral o l'univers universitari, inevitablement sorgeix la temptació d'indagar sobre el futur immediat, és a dir, en com influiran en la societat —i en cadascun de nosaltres en particular— totes aquestes coses.

La demògrafa Anna Cabré, a priori, sembla la persona adequada per omplir de contingut les respostes a bona part d'aquestes qüestions.

Realment els experts en demografia poden anticipar-nos una previsió fiable del futur?

El problema que tenim en demografia és que podem fer càlculs relativament fàcils que ens permeten donar imatges de futur amb aparença de realitat, quan en altres ciències o altres matèries no gosàriem fer-ho. Però, amb prudència, en alguns temes sí que podem preveure amb fiabilitat els fets. Encara que una cosa és que nosaltres encertem i una altra que els usuaris es creguin les nostres previsions. El que observem és que quan els resultats no agraden la tendència és a no creure-se'ls.

Malgrat el seu esperit crític, Anna Cabré es mostra optimista davant dels problemes que planteja la demografia al món actual.

Que aquest sigui el darrer país del món quant a la taxa de natalitat, té alguna explicació lògica?

Si mirem alguna altra estadística també ens n'adonarem que ocupem els darrers llocs, per exemple, en el que fa referència a l'edat d'emancipació domiciliària. Són variables molt relacionades, el fet de viure més temps com a fills vol dir començar a ser pares més tard, i això ha causat un efecte temporal de baixa natalitat.

El pla de vivendes de lloguer baix per a joves aprovat per la Generalitat, ho pot mitigar?

No crec que aquesta mesura tingui efectes notables sobre la natalitat, encara que pugui solucionar alguns casos puntuals. La veig més útil per què els estudiants es puguin independitzar que no com a mesura que faciliti el fet que les parelles es casin i tinguin criatures en un pis de 40m².

No es poden prendre mesures més eficaces?

És clar que se'n podrien prendre, però el que és cert és que fa 20 anys que dura la baixa natalitat i que els països que tenen els índex més baixos, com Itàlia, Portugal o Grècia, són precisament els que es distingeixen per tenir menys mesures de suport a la família: no sembla que fins ara hi hagi hagut molt interès en prendre-les.

Mesures per paliar la baixa natalitat

Quines serien les més aconsellables?

Les mesures d'ocupació, encara que indirectament, són les que tenen més efecte, juntament amb una política efectiva de l'habitatge i les que faciliten la conciliació de la vida familiar i laboral i, en particular, les que concerneixen al treball de la dona.

A les darreres dècades el rol de la dona dins la societat ha experimentat canvis significatius, com influeixen en la societat aquests canvis?

Per exemple, en la devallada de la natalitat. Abans les dones no estudiaven o ho feien durant pocs anys, també fins fa poc, no treballaven fora de casa. Això ha afavorit que es retardi el temps per tenir fills. Però encara que durant un temps aquests canvis, quant a la natalitat, han estat negatius, d'ara endavant tindran un efecte positiu, perquè les dones que treballen, en igualtat de condicions que les que no ho

■ **"Les generacions poc nombroses tenen menys propensió a estudiar, perquè el fet d'anar a la Universitat entra en competència amb d'altres possibles activitats"**

■ **"Hi ha carreres que estan perdent alumnes i guanyant en qualitat i d'altres que mantenen els seus alumnes a costa d'una pitjor qualitat de l'ensenyament"**

fan —el mateix nivell d'estudis, la mateixa edat, etc.— es casen més i s'ha de tenir en compte que una gran majoria dels nens que neixen són de parelles casades.

I a la universitat, com li afecta la baixa natalitat d'aquests darrers anys?

En una reducció de l'alumnat: per raons demogràfiques el nombre d'estudiants havia de disminuir. Hi ha hagut uns anys en què la disposició a estudiar era sempre creixent i es pensava que quan la quantitat d'alumnes disminuís la propensió a voler anar a la universitat augmentaria en haver-hi menys competència per entrar-hi. Aquest plantejament era, segons el meu parer, erroni, ja que en haver-hi menys joves, la tendència a voler estudiar també disminueix i, això, és fonamental.

És a dir, que el veritablement important és la predisposició que tingui la gent per estudiar.

Sí, és molt important. I des de la universitat es pensava que aquesta propensió augmentaria, ja que ens els darrers anys la tendència era ascendent — fins i tot hi havia qui estudiava carreres de vuitena preferència—, el que feia creure que hi havia una demanda insatisfeta i que les ganes d'estudiar compensarien la devallada d'efectius. En canvi, uns altres pensàvem el contrari, que les generacions poc nombroses tindrien menys propensió a estudiar, perquè l'anar a la universitat entraria en competència amb d'altres possibles activitats.

Vol dir que molts joves han anat a la universitat perquè no tenien activitats alternatives?

L'enorme dificultat per trobar feina ha propiciat durant anys una tendència a la sobreescolarització, els estudis universitaris apareixien com una opció vàlida i fins i tot productiva ja que, encara que retardaven l'entrada al mercat laboral, permetien

"Crec que els equips de govern de les universitats tenen en aquests moments greus problemes de gestió"

■
“Les universitats són unes institucions molt democràtiques, no són un lloc on es puguin prendre decisions empresarials només basades en estudis de mercat”

tenir expectatives que després s'entraria en millors condicions. I, per altra part, davant de la gran competència que hi havia entre els joves per optar a un lloc de treball, el sobrequalificar-se era un element a favor per a una millor competència. Ara, en canvi, en haver menys joves, les empreses tenen més dificultats per trobar-los, el seu nivell d'ocupació ha millorat molt i també el nivell d'oportunitat que perceben.

La relació de la demografia amb el món universitari

El fet que hi hagi menys estudiants universitaris, quines conseqüències té?

D'entrada se'n ressent la lògica relació entre professors i alumnes, ja que si els alumnes disminueixen el nombre de professors no pot augmentar. També s'ha de tenir en compte que els professors dediquen part del seu temps a la investigació; si hi ha menys professorat també s'està ofegant la recerca. Per una

La passió per la docència i per la recerca

Va haver-hi un temps en què Anna Cabré es definia com a professora d'Anàlisi Demogràfica Itinerant. Eren temps de viatges, donant classes per les universitats de Montreal, París, Mèxic o Chicago. Però des de 1977, any en què recalà a la Universitat Autònoma de Barcelona, la seva vida és més *campustre* i menys cosmopolita. Aquest fet es va accentuar quan el 1984 la Generalitat i l'Autònoma li van encarregar la creació del Centre d'Estudis Demogràfics, des d'on es dedica a la investigació amb 30 persones més. Dona de vitalitat contagiosa, ulls eixerits i somriure franc, sembla disfrutar amb la seva feina. I se la veu orgullosa amb el què ha aconseguit. De verb fàcil i entenedor posa l'accent en el fet que només un 11% de dones són catedràtiques a la Universitat, la qual cosa lamenta. L'Anna va néixer a Barcelona, igual que força dels seus avantpassats —els seus rebesavis eren pagesos a la zona de Les Corts—, i té dos fills i dos nés. Perdó..., una filla i un fill i una néta i un nét, per aquest ordre cronològic.

altra part, com que la majoria de professors són funcionaris, els que estan a dins són contraris a marxar i es frena la contractació de professors joves, el que dóna lloc a que el cos professoral envelleixi; que en termes relatius és més car, perquè hi haurà professors més antics, amb més drets, destinats a donar classes a un alumnat de més edat, perquè hi haurà menys alumnes de primer i més de quart.

En definitiva, els professors seran més cars pel seu propi estatus i els estudiants també perquè són dels darrers cursos i fan més assignatures optatives en grups més reduïts, amb la qual cosa a la universitat no només se li redueixen els recursos, en entrar menys alumnes nous, sinó que tant els professors com els alumnes que té, a més, li surten més cars. Això produeix una situació molt angoixant. Crec que els equips de govern de les universitats tenen en aquests moments greus problemes de gestió.

El Govern és conscient d'aquest problema?

Sí, és clar, i tant que n'és de conscient!

S'està treballant per solucionar aquesta situació?

Veiam..., la idea del Govern de Catalunya i del conseller Mas Collell en particular (això ho va dir ben clar quan va estar aquí), és crear recerca, fins a cert punt independent de la docència, o sia, canviar les proporcions actuals entre recerca i docència. Però jo crec que les universitats estan en aquests moments davant de la necessitat de la seva reconversió; han passat en pocs anys de tenir un excedent sistemàtic d'alumnes que omplien tota l'oferta, a la situació inversa: a tenir molts productes que no tenen comprador.

La demanda social i la oferta universitària

No serà que ara els joves es decanten més per estudiar carreres amb una sortida laboral més segura i desestimen altres ofertes que els ofereix la universitat?

Aquest fet s'ha accentuat, encara que ja fa temps que havíem fet uns estudis que mostraven que les demandes espontànies dels estudiants s'adaptaven més a la demanda social que l'oferta de les universitats, o sia, que els estudiants sabien més el que els convenia, des del punt de vista laboral, mentre que les universitats tenien una oferta més en funció de la seva pròpia història. I és molt difícil canviar això. S'ha de tenir en compte que les universitats són unes institucions extraordinàriament democràtiques, on tots han de ser representats, on tots tenen la seva pròpia veu, no és un lloc on es pugui prendre decisions empresarials basades simplement en estudis de mercat. I s'han mantingut durant molts anys gràcies a que tenien un públic captiu i això, ara s'ha acabat.

Si parlem de la qualitat de l'ensenyament...

Quant a la qualitat de l'ensenyament, en general, s'està produint una situació molt interessant: Per una banda les carreres que abans s'escollien perquè no hi havia més remei, ara estan perdent efectius però, en canvi, tenen millors alumnes, més professionals, perquè són els que realment les han escollit i això es tradueix en una millor qualitat d'ensenyament; per altra banda, en les carreres que abans molts no podien entrar s'estan rebent alumnes amb pitjors notes, segueixen omplint, però la qualitat mitjana ha baixat. O sia, que unes estan perdent alumnes i guanyant qualitat i d'altres mantenen els seus alumnes a costa d'una pitjor qualitat de l'ensenyament.

S'adequa la universitat a la nova situació?

Fa el que pot, no té més remei. Però la reconversió per adaptar-se a la demanda del mercat

"Ja fa temps que les demandes espontànies dels estudiants s'adaptaven més a la demanda social que l'oferta de les universitats, o sia, que els estudiants sabien més el que els convenia".

sempre és dolorosa, sempre té víctimes.

Quines mesures són les necessàries per fer una reconversió eficaça de cara al futur immediat.

La universitat ha d'adaptar-se més a la demanda social que, al mateix temps, ve per mitjà de la demanda dels estudiants. Ha de fer un esforç per flexibilitzar els seus horaris i els seus plans d'estudi, per atraure un mercat que fins ara no ha pogut incorporar-se, o a persones que en el seu dia no van poder estudiar o que ho van deixar a mitges; s'ha de transferir professorat de carreres en declivi a carreres emergents, és necessari preservar la investigació, encara que les necessitats docents disminueixin; s'ha de mantenir un cert equilibri d'edats entre el professorat, és a dir, que segueixin entrant professors joves encara que no faci falta... Ufff..., tot això és molt complicat ■

■
"Les universitats estan en aquests moments davant la necessitat de la seva reconversió"

Jorge Gómez

Davant l'extensió de la plaga del mòbil, que sona a totes hores, més d'un professor busca al jove que ha inventat un sistema que pot eliminar la cobertura dels aparells en determinats recintes.

El mòbil, la nova plaga que envaeix les aules

En els darrers anys han proliferat els mòbils a la universitat, com a tot arreu. No és d'estranyar si tenim en compte que el nombre de telèfons cel·lulars ja supera els de fixos, arribant als 18 milions d'aparells a Espanya. Així que, un de cada dos espanyols ja té mòbil. Qui es pot sorprendre, doncs, de sentir el *bip* d'un telèfon al bus, al metro, al bar o, fins i tot, a classe?

La UAB no n'és una excepció. Molts estudiants tenen mòbil. Aquest aparell, abans considerat un luxe, ara és tan útil que gairebé s'ha oblidat com era la vida sense ell. Més petit o més gran, més o menys complert, nou o antic, dóna igual. Tampoc importa que sigui de Telefónica, Amena o Airtel. El que realment és vital és tenir mòbil. Hem entrat dins d'una nova societat

de la informació, en la qual cal estar connectat.

Però el fet que tothom dugui a la butxaca, la motxila o el bolso un d'aquests petits aparells no justifica que haguem d'estar connectats a l'hora de fer classe... O sí?

Sonar a classe

En principi no existeix cap normativa interna a la UAB que reguli l'ús dels mòbils en el si de les diferents facultats. Potser per la velocitat amb què s'està desenvolupant aquest fenomen o potser perquè es confia en el saber estar dels estudiants.

La majoria dels professors demana que els alumnes apagui els seus mòbils en la classe. Bona part dels estudiants ho assumeix sense problemes. La qüestió està quan els alumnes no els descon-

La majoria dels professors demana que els alumnes apagui els seus mòbils a classe. Però als passadissos són tota una altra història.

necten perquè no hi pensen o perquè no volen i el mòbil sona enmig de la classe. És aleshores quan els professors es queixen de l'actitud i falta de respecte de l'alumnat. Els qui desconecten el mòbil ho fan per respecte als altres; els qui el mantenen obert ho justifiquen per qüestions laborals. "Joestic treballant a una emissora de ràdio i haig d'estar disponible a qualsevol hora del dia", argumenta en Robert.

Però no oblidem un altre cas: què passa quan és el mòbil del professor el que interromp l'interessant classe de patologia? Sigui com sigui, la presència dels mòbils a la universitat és una realitat amb la qual hem de conviure de forma educada ■

Laura Ramos Martínez

El futur del sistema universitari i de la pròpia universitat com a institució és un tema de debat constant. En el cas d'Espanya, a banda de les darreres transformacions

La universitat de demà

del sistema educatiu en general, hi ha altres aspectes a discutir sobre l'avenir de l'ensenyament superior.

El factor demogràfic, el futur dels equipaments i els continguts curriculars són les pedres angulars de l'evolució de l'educació universitària.

Si consultem la piràmide de natalitat de la dècada de 1985 a 1995, veiem que s'estreny de manera més que notable amb el naixement de només 500.000 persones, que contrasta amb el *boom* experimentat als anys 60 amb prop d'un milió de naixements. A partir d'ara serà quan s'experimentarà una davallada en el nombre de gent que acudeix a la universitat, ja que la generació de 1985-1995 és la que n'ocuparà les aules fins el 2005. Aquest descens, segons explica Jordi Serra, director del Centre Català de Prospectiva: "Es pot solucionar buscant estudiants de fora de Catalunya.

La resta d'Espanya seria el primer lloc on anar a buscar-ne. Però, per exemple, a Sud-amèrica hi ha molts estudiants desitjosos de venir a estudiar aquí". Aquesta opció no és cap novetat. Si ens remetem a les dades de població del segle XX, Catalunya comptaria, a hores d'ara, amb una població de l'ordre de 1.250.000 habitants si no es comptabilitzessin els corrents migratoris. Però, "la universitat no pot basar el seu creixement senzillament en l'augment del nombre d'estudiants", adverteix Serra.

I és que, sembla que la veritable via de creixement de la universitat hauria d'encaminar-se cap a la seva oferta acadèmica. Segons el director del Centre Català de Prospectiva: "La universitat hauria de ser un lloc de

producció i processament de coneixement. Això, en definitiva, no sempre passa". Des d'aquest plantejament, és obvi que la innovació es produeix fora del context universitari i, per aquest motiu, la universitat perd part de la seva raó de ser. A hores d'ara, els continguts es poden oferir de formes més diverses i a la classe magistral cada cop li costarà més competir amb formes més interactives i dinàmiques. "Sembla ser que encara no hem trobat una fórmula bàsica millor de transmetre coneixement i això és preocupant perquè, en definitiva, sí que hi ha altres maneres", apunta Jordi Serra. Així, des del punt de vista de l'alumne, resultaria molt més atractiu aprendre des d'un entorn multimèdia on hi ha gran quantitat d'*inputs* per mantenir

■
“L’èxit d’una facultat no s’ha de mesurar pel nombre de titulats”, opina Jordi Serra

■
Comissions Obreres reclama més diners per a millorar l’ensenyament públic

l’interès de l’estudiant. “La universitat es basa una mica en la idea de l’estudiant com a client, però l’estudiant pràcticament no té dret a res. Se’l tracta com una peça dins d’una cadena. L’èxit d’una facultat no s’ha de mesurar pel nombre de titulats que té, ni tan sols pel percentatge d’ocupació. S’hauria de mesurar pel grau de satisfacció que dóna als seus alumnes”, opina el director del Centre Català de Prospectiva.

Educació per viure o educació per guanyar-se la vida, aquest és un altre dels punts del debat. L’educació actualment està massa orientada a la professionalització, fet que és un perill ja que les professions canvien i el mercat varia ràpidament. Des del MEP (Moviment d’Estudiants Progressistes) es fan

Tot i la devallada del nombre de gent que acudeix a la universitat, continuen arribant alumnes que reclamen un millor ensenyament.

reivindicacions en aquest sentit: “que finalment se’ns doni això perquè hem estat treballant al llarg de quatre anys. És a dir, que hi hagi realment una feina quan acabes els estudis. No pot ser que et prometin l’accés al món laboral i que, arribat el moment, les condicions siguin del tot precàries”, assenyala Raúl Calejo, membre d’aquesta organització. Així doncs, a la reorientació de la forma d’ensenyar, en el sentit de formar persones amb capacitat per indexar i valorar la informació apresada, s’hi hauria de sumar el fet de poder aportar una sortida laboral real i accessible a tothom, acabats els seus estudis.

L’altre gran tema a tenir present quan abordem el futur del sistema universitari és el del seu finançament. Des de Comissions

Obreres es reclama el finançament de l’ensenyament, de preescolar fins als estudis superiors, per tal d’assolir un veritable ensenyament públic: “La universitat ha de rebre un finançament suficient com per a mantenir les plantilles i els serveis que necessita. Però és freqüent que s’hagi de recórrer al finançament privat i això fa que la universitat s’endeuti”.

Les noves possibilitats tecnològiques, com per exemple el teleestudi, han de permetre una millor adaptació del sistema universitari a la diversitat de l’alumnat. Alhora, també haurien de servir per trencar amb els ritmes prefixats i amb els programes rígids que existeixen actualment ■

Joan Vila de Vinós

De vegades resulta força difícil per als universitaris compaginar estudis i feina. Determinades llicenciatures no permeten tenir una ocupació amb horari fix. Per això que molts estudiants busquen treballs que requereixin poques hores de feina:

Llogar **el cos** a la ciència

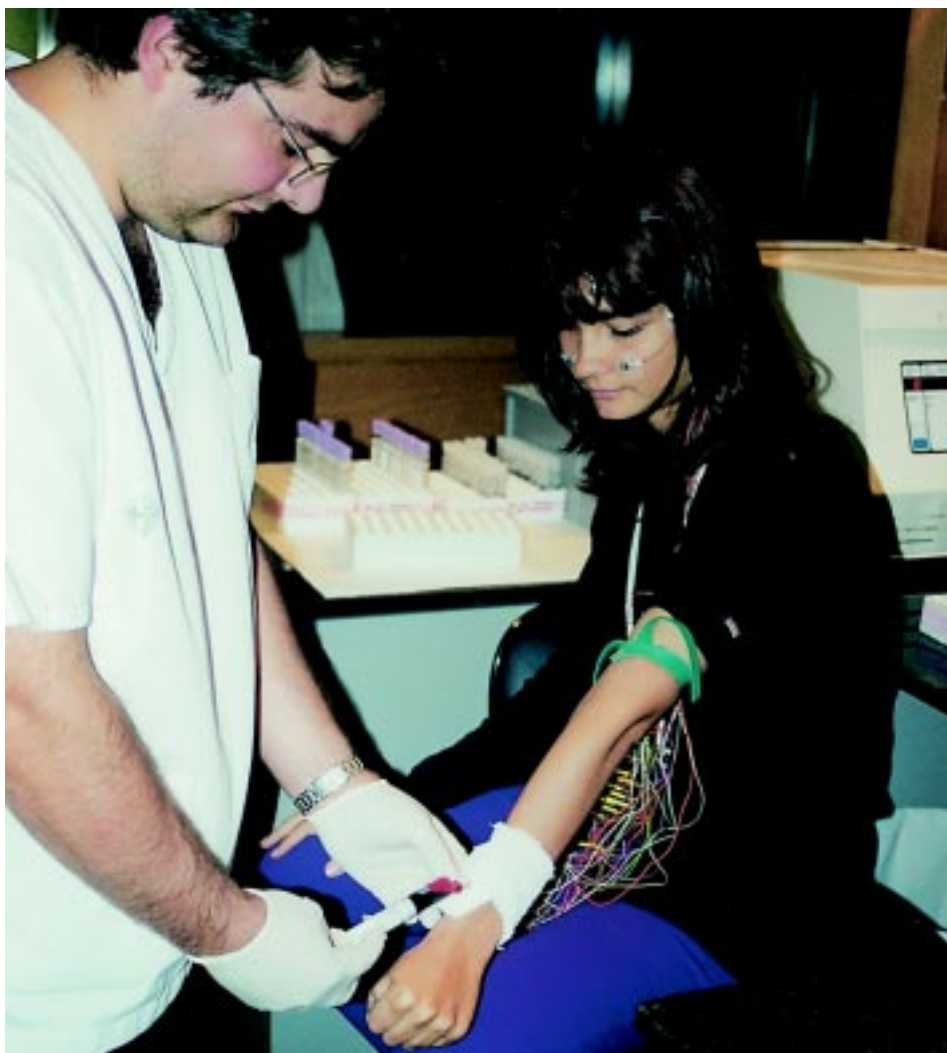
repartidors de pizza, cambrers, cangurs. Aquestes són algunes de les ocupacions més habituals entre els estudiants que volen un sou. Però n'hi ha d'altres que han trobat una font d'ingressos oferint-se com a voluntaris en proves farmacològiques.

“Em volia treure el carnet de conduir i no tenia *peles*. Me’n volia anar de viatge i no tenia *pasta*. I en lloc de treballar a un Pans & Company, que és més cansat, doncs vinc aquí a fer de voluntària.” La Irene té 23 anys i és estudiant de Medicina de la UAB. Va conèixer els estudis farmacològics per un cartell que hi havia a la facultat i no s’ho va pensar dos cops. Actualment, junt amb l’Eva, també estudiant de Medicina de la UAB, està participant en estudis farmacològics a l’Hospital de Sant Pau.

La Irene, en una de les extraccions de sang que s’ha de fer al llarg del dia. En tot moment hi ha diversos metges de guàrdia per atendre qualsevol problema que tinguin els voluntaris.

Fer de conillets d’Índies

El departament de Farmacologia Clínica de l’Hospital de Sant Pau de Barcelona fa més de quinze anys que realitza estudis farmacològics amb voluntaris sans i va ser en el seu

moment un dels centres pioners en aquest camp a l'Estat. A Sant Pau es fan dos tipus de proves amb fàrmacs, habitualment promogudes i finançades per laboratoris farmacèutics. El primer tipus d'assaigs són els anomenats estudis de bioequivalència, que es porten a terme quan està a punt de vèncer la patent d'un fàrmac ja comercialitzat i un altre laboratori en vol fer un de genèric. Per comprovar que el fàrmac original i el genèric són iguals, es fan els estudis de bioequivalència amb voluntaris sans. L'altre tipus d'assaig que es realitzen són estudis amb fàrmacs nous, i el que es pretén analitzar és si el cos humà els tolera bé. La doctora Rosa M. Antonijoan, responsable del departament de Farmacologia Clínica de Sant

Una jornada de treball de la Irene i l'Eva

Durant els tres mesos que dura l'estudi, el primer que han de fer la Irene i l'Eva cada dia quan es lleven és omplir un qüestionari sobre el son (com i quantes hores han dormit, si han tingut malsons, etc.). Després, els dies que han de passar la jornada sencera a l'hospital, comencen amb un registre de les condicions basals. A les 9 del matí, se'ls administra el fàrmac que pertoqui a aquell període i cada mitja hora se'ls fa una extracció de sang. Des que se'ls injecta el medicament fins a les 17h, han de portar penjant un aparell que els controla l'activitat cerebral. Cada certa estona, la psicòloga les crida perquè vagin a fer tests a unes sales individuals. Aquests tests psicològics permeten avaluar la capacitat de resposta del voluntari segons el medicament que hagi pres. Quan tenen una estona per descansar, la Irene i l'Eva se'n van a una sala especialment habilitada per la "jornada de treball" dels voluntaris.

Pau, assegura: "tant el promotor com nosaltres el que volem és la seguretat dels voluntaris".

Les proves en què participen la Irene i l'Eva són d'un altre tipus. S'anomenen *estudis d'interacció* i consisteixen a observar la relació entre dos fàrmacs que, en aquest cas, són un ansiolític i un antidepressiu. L'estudi en què participen elles dues és a més llarg termini i han d'estar durant tres mesos prenent els fàrmacs. Cada quinze dies se'ls canvia el fàrmac: durant un període se'ls dóna l'ansiolític, en un altre l'antidepressiu, i en els altres pot ser que se'ls administrin els dos fàrmacs alhora o cap dels dos. Les proves es realitzen a *doble cec*, és a dir, que ni els pacients ni els metges saben quin dels dos fàrmacs s'està administrant en aquell període concret al voluntari. Quan se'ls canvia el fàrmac, han de passar tot el dia a l'hospital per poder controlar de prop els efectes que aquest té en el cos.

Com ser voluntari?

El requisit principal que han d'acomplir els voluntaris és ser persones sanes d'entre 18 i 40 anys. Per persones sanes s'entén que no pateixin cap tipus d'al·lèrgia, que tinguin negatius els anticossos de l'hepatitis B i C, i del HIV, i que hagi passat un període de temps prudencial des de la darrera vegada que van ser intervinguts en una operació o que van donar sang.

En cas que la persona en qüestió sigui un voluntari habitual, se li demana un període de descans d'un mínim de tres mesos abans de poder iniciar qualsevol altre estudi amb fàrmacs. La doctora Antonijoan afirma que "es controla els voluntaris perquè no facin estudis molt seguits. No es pot ser un professional de l'estudi". La legislació farmacèutica, aprovada l'any 1994, estableix que els voluntaris han d'estar des del primer moment assabentats de les proves que se'ls faran,

segons explica la doctora Antonijoan: “En primer lloc, han de llegir-se la informació sobre els estudis que es faran, sobre el fàrmac en concret que prendran i la compensació econòmica que rebran. Després de resoldre els dubtes que puguin tenir, els voluntaris han de signar els fulls conforme ho han entès tot. I després, han de signar el consentiment, és a dir, autoritzar que se li facin els estudis farmacològics, així com les proves prèvies escaients i acceptar que s’ofereix per fer les proves de forma voluntària”.

Diners fàcils de guanyar

Però tot i que els voluntaris han d’estar ben informats, de vegades aquests no s’atreveixen a donar a conèixer la seva font d’ingressos als seus pares. “La meua família no sap que faig de voluntari en aquest tipus de proves, no ho entendrien”, declara l’Àlex, un estudiant de Dret de la UB de 23 anys, que està participant en unes proves de bioequivalència a l’Hospital de Sant Pau.

En els estudis farmacològics, la confidencialitat dels voluntaris és absoluta. L’hospital no està autoritzat a proporcionar les seves dades.

En el cas dels estudis realitzats a l’Hospital de Sant Pau, la doctora Antonijoan explica que “un 95% dels voluntaris són estudiants i, d’aquests, un 70% són de Medicina. Sembla que els estudiants de carreres com Veterinària, Medicina o Farmàcia tenen menys aprensió a oferir-se com a voluntaris per a aquest tipus de proves que gent d’altres carreres”.

Els motius dels estudiants que s’ofereixen com a voluntaris són bàsicament econòmics, fins al punt que la doctora Antonijoan assegura que “en tots aquests anys que portem realitzant aquests estudis, només ens hem trobat amb dues o tres persones

que deien que feien els assaigs per provar coses diferents”. L’Eva assegura que fer de voluntària li serveix per saber com se senten els pacients quan es veuen envoltats de metges que els fan proves, però que la principal motivació són els diners.

La compensació econòmica que reben els voluntaris depèn —en el cas de l’Hospital de Sant Pau— del temps que participin en els estudis. Per un dia sencer (des de les 7 a les 20h), el voluntari rep 18.000 pessetes.

L’Eva i la Irene estudiant a la sala on han de passar moltes hores del dia.

Aquesta xifra s’incrementa en funció de les nits, caps de setmana o proves afegides que el voluntari hagi de passar a l’hospital. “A nosaltres ens paguen unes 300.000 pessetes pels tres mesos que estarem aquí”, explica l’Eva. “És molta pasta”, afirma la Irene, “però el pitjor és haver de venir cada dia aquí, fins i tot festius i caps de setmana, ... tot i això, els diners compensen l’esforç” ■

Una de les sales habilitades per fer estudis farmacològics a l’Hospital de Sant Pau.

■ **Política exterior europea.** Esther Barbé (coordinadora). Barcelona, Ariel Estudios Europeos, Editorial Ariel, 2000; 267 pàg. ; 2.600 Ptes.

Producte d'un esforç col·lectiu, iniciat a l'àrea de Dret Internacional Públic i de Relacions Internacionals de la UAB, aquesta obra coral ha estat confeccionada per a il·luminar un dels temes que més incògnites planteja en el camp dels Estudis Europeus: la política exterior europea. Els capítols que la componen pretenen, en primer lloc, explorar les dimensions d'aquesta política emergent. En segon lloc, el text ofereix una imatge de les actuals relacions de la Unió Europea amb la seva perifèria. En moments de canvis decisius per a la història d'Europa, aquestes pàgines sorgeixen per a facilitar als estudiants de Ciències Socials la comprensió d'un tema actual i complex.

La història de la vida de les plantes amb flor. Núria Lacasa, Carina Pasqual, Rosa M.Tarín, Barcelona, Dossiers Rosa Sensat, Associació de Mestres Rosa Sensat, 1999; 162 pàg.

Pensat com a material pedagògic per transmetre el coneixement d'un tema concret a les aules, aquest llibre ofereix al professorat d'Educació Infantil una proposta globalitzada de descoberta i aprofundiment de les plantes fanerògames. El treball interrelaciona els diferents continguts de totes les Àrees del Currículum i els Eixos Transversals, parant especial atenció en l'Educació Ambiental. Les autores presenten una concepció innovadora de com ajudar els alumnes a conèixer i a estimar el món que els envolta, a interpretar-lo i a actuar, individualment i col·lectivament, de manera responsable.

Josep M. Vallès **Ciencia Política**

Una introducción

Ariel Ciencia Política

■ **Ciencia Política. Una introducción.** Josep M. Vallès. Barcelona, Ariel Ciencia Política, Editorial Ariel, 2000; 441pàg.; 3.800 Ptes.

La política es percep sovint com un cúmul poc sistemàtic i força confús de paraules, actituds i comportaments. Per aquest motiu, pot cridar l'atenció la combinació, en un mateix sintagma, de les paraules *ciència* i *política*, en tant que existeixen dubtes sobre la possibilitat d'aproximar-se a aquest saber des d'una òptica científica. Tanmateix, la disciplina coneguda com a ciència política s'hi ha enfrontat; i aquesta obra n'exposa els triomfs històrics obtinguts i les limitacions encara existents. Aquest text pretén, així mateix, oferir les claus interpretatives dels fenòmens que s'esdevenen en l'escenari polític. Però, a més a més, proveeix el lector d'eines per a intervenir-hi amb millor coneixement de causa, orientant la seva participació en la societat com a ciutadà compromès.

Luxaciones. Curso Básico Fundación SECOT. F. Forriol (et al.), Oviedo, Universidad de Oviedo, 2000; 351 pàg.

Aquesta monografia col·lectiva conté els textos de les conferències del curs que enguany organitza la *Fundación Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología* (SECOT), a l'entorn del tema que li dona títol: les luxacions. Els vint-i-quatre treballs que recull abasten

tots els aspectes referents a les luxacions, des de la fisiopatologia fins a l'estudi de les formes més específiques; des de les que es poden produir al rostre, com les que es donen a les extremitats; considerant tant les que tenen lloc a la infància, com les es presenten en articulacions artificials. Es tracta d'un text que aplega i posa al dia els últims avenços en aquesta parcel·la de l'especialitat quirúrgica ortopèdica i traumatològica.

■ AGENDA

Función Directiva. José María Veciana Vergés, Bellaterra, Ciència i Tècnica, UAB Servei de Publicacions; 288 pàg. ; 2.950 Ptes.

Aquest llibre aporta una visió general de les tasques de direcció empresarial, la seva evolució en les darreres dècades i les noves orientacions que sembla seguir, centrant-se en aquells aspectes que són més decisius a l'hora de desenvolupar la feina diària del directiu: el treball en equip, els diversos estils de direcció o la direcció per objectius. En el seu tractament, l'autor conjuga els fonaments teòrics amb un enfocament eminentment pràctic basat en la seva llarga experiència en l'exercici de la funció directiva i el seu ensenyament, tant a estudiants universitaris com a directius d'empresa.

Las universidades españolas ante la Europa del siglo XXI. Ramon Pascual de Sans. Bellaterra, Col·lecció Gabriel Ferraté, UAB Servei de Publicacions, 2000; 154 pàg. ; 1.600 Ptes.

Existeix una consciència generalitzada sobre el fet que un bon sistema d'ensenyament superior és fonamental per al futur de tot país modern. En aquest sentit, tots els sectors socials expressen demandes per a fer de la universitat la resposta a les seves expectatives i, en general, a les necessitats de la societat. Per contra, són pocs els estudis que analitzin les universitats, els seus requeriments, les seves potencialitats, els recursos de què disposa i els reptes que els caldrà afrontar per a assolir els nous objectius plantejats. En aquest marc contradictori, l'autor d'aquest text ofereix les seves opinions i reflexions a l'entorn del tema, a fi d'atiar un debat que ja se sent com a necessari i ineludible.

Busques feina? No tens ni idea dels cursos, màsters o postgraus que t'ofereix la universitat? Vols estudiar a l'estranger i no saps per on començar? O potser necessites desesperadament els apunts i els treballs sense els quals no aprovaràs aquella assignatura tan pal? No et preocupis. La Xarxa es posa al teu servei per a solucionar-te aquests problemes i més.

Portals universitaris: al teu servei

MATÍAS ESCUDERO

Des de fa uns quatre anys, l'oferta de portals d'Internet per universitaris ha augmentat considerablement. Aquests serveis posen a disposició dels alumnes tot un ampli ventall de possibilitats, tant pel que fa a temes acadèmics (màsters, postgraus, etc.), com a d'altres qüestions interessants.

Aquest és el cas d'Universia (<http://www.universia.net>). Es tracta d'una comunitat virtual d'estudiants d'Espanya i de l'Amèrica Llatina que pretén combinar els serveis d'un portal universitari amb els d'un portal d'ús quotidià. D'aquesta manera, s'ofereix informació sobre cursos que es donen a la Xarxa, sobre màsters, postgraus... També s'obren fòrums de debat i xats, on els universitaris poden discutir sobre els temes que els

afecten. A més, Universia posa a disposició de l'usuari altres serveis pels estudiants des del punt de vista de l'oci. La possibilitat de baixar cançons de la Xarxa mitjançant la secció *ràdio*, de comprar productes a bon preu a la *subhasta* o d'enviar missatges a qualsevol telèfon mòbil de l'Estat amb el sistema GSM, en són alguns exemples. Un altre servei és la borsa de treball. L'estudiant pot buscar feina per àrees temàtiques i geogràfiques, la qual cosa li facilita molt més la feina.

Punts de trobada

Un altre portal és Campusred (<http://www.campusred.net>). Patrocinat per Telefònica i la seva fundació, aquest és un servei que està orientat comunitat acadèmica. Els seus ob-

En aquest tipus de portals s'hi pot trobar molta informació i serveis específics per a universitaris.

jectius són: d'una banda, oferir informació i serveis per als diferents col·lectius universitaris i, de l'altra, establir un punt de trobada entre aquests col·lectius. A Campusred, l'usuari pot consultar informació general; però també s'ofereixen cursos a la Xarxa, informacions sobre beques i ajudes a estudiants, residències universitàries, dades sobre postgraus i màsters, i relacions de cursos d'estiu i titulacions. A més, l'estudiant disposa d'una enciclopèdia *on-line* i d'espais d'intercanvi amb personal docent i altres estudiants d'arreu del món.

Educared (<http://www.educared.net>) és un altre portal especialitzat en temes acadèmics. Tot i que ofereix informació i serveis per a universitaris, el seu públic objectiu és més ampli i

■ **Campusred ofereix cursos a la Xarxa, informacions sobre beques i dades sobre postgraus**

■ **Rincondelvago és un lloc d'intercanvi d'apunts i de treballs per als universitaris**

comprèn tota la comunitat educativa. Està promogut per les organitzacions membres del Foro de la Escuela Virtual i per Telefónica, i està orientat a tots els centres educatius, des de la primària fins a les universitats. Aquí l'usuari pot rebre ajuda sobre dubtes o problemes acadèmics. Però potser els quatre portals més recomanables des del punt de vista de l'estudiant són Etnoka (<http://www.etnoka.es>), Universitarios (<http://www.universitarios.com>), el nou Wanadoo campus (<http://www.wanadoo-campus.com>) i el clàssic Rincondelvago (<http://www.rincondelvago.es>), tots ells pensats per donar servei a l'estudiant. A Universitarios, d'una manera molt senzilla, es pot obtenir informació sobre cursos, carreres universitàries, mitjans de comu-

Cada cop hi ha més oferta destinada específicament a la comunitat universitària: des de professors a alumnes i també per a aquells que tot just han acabat els seus estudis.

nicació i associacions. Però també es pot accedir a rutes i viatges a bon preu, consultar les beques i les ofertes de treball, així com veure la programació de televisió. Però el més interessant és la possibilitat d'accedir a altres portals universitaris o als 100 millors enllaços.

Passar-ho bé fent la mínima
Però si l'usuari no vol complicar-se la vida i allò que l'interessa del seu pas per la universitat és passar-s'ho bé fent la mínima, Rincondelvago és la solució.

Aquest servei va néixer el febrer de 1998 com un lloc d'intercanvi d'apunts i de treballs per a estudiants. El sistema és el de retroalimentació: a més de donar aquests serveis, es demana a l'estudiant que envii treballs i

apunts que puguin ser útils per a la resta d'usuaris. L'oferta, però, és més variada i des de Rincondelvago també es pot accedir a informació sobre música, còmics i art.

Altres llocs que també ofereixen aquest servei són: Lasalvacacion (<http://www.lasalvacacion.com>) i Lafacu (<http://www.lafacu.com>). L'estudiant també pot trobar a la Xarxa informació més especialitzada a pàgines com Ahoraque (<http://www.ahoraque.com>) que ajuda a buscar feina, a fer el currículum o a presentar-se a una entrevista de treball, o Becas (<http://www.becas.com>) que dona informació sobre beques, premis, ajudes i subvencions, que atorga l'Estat o la iniciativa privada ■

Sara Garcia

Cultura en Viu es prepara per a satisfer totes les inquietuds

La Unitat de Promoció Cultural del Vicerectorat d'Estudiants i Cultura en Viu gestionen i coordinen les diverses activitats i iniciatives culturals extra-acadèmiques que es generen en el marc de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Els grups culturals estables assajen a les sales de l'edifici d'estudiants.

“Participar en activitats culturals és com una mena de complement a la formació acadèmica perquè realment es pot dir que et desperta un tipus de sensibilitat artística. Aprens a nivell artístic i intel·lectual i t’ho passes molt bé”, aquesta afirmació tan entusiasta la fa l’Arnau Vidal, membre del grup de teatre de creació, becari de l’oficina de cultura en Viu i estudiant de filologia francesa. Ell és un més de la colla d’estudiants amb inquietuds artístiques que cada any decideixen passar a l’Autònoma més hores de les que els

hi exigeixen les classes. Les activitats dels Grups Culturals Estables i la programació d’actes, cursos, tallers i espectacles professionals al Teatre i al Cinema de la UAB (Edifici d’Estudiants de la Plaça Cívica), conformen l’eix central de l’activitat cultural de cada curs. La programació d’espectacles i d’actes culturals de diversos àmbits no exclusivament universitaris s’estructura per cursos, a través de mini-cicles temàtics o de gènere. Aquestes activitats s’engloben dins del programa Cultura en Viu dedicat a la dinamització cultural del campus universitari. Per altra banda, Cultura en Viu també recull les iniciatives culturals d’altres sectors de la universitat com ara departaments, facultats, consells o associacions d’estudiants.

Grups Culturals Estables

Els Grups Culturals Estables de la UAB reuneixen estudiants, professors i PAS que comparteixen unes mateixes inquietuds culturals. Aquestes activitats estan dirigides per professionals i professors especialistes. Actualment existeixen deu grups culturals que treballen a partir dels llenguatges de les diferents arts escèniques, plàstiques, musicals, literàries, de la imatge o de la cultura popular. Aquests grups són: l’Aula de Dansa, l’Aula de Literatura, l’Aula de Teatre, el Centre de la Imatge, el Cineclub Fritz Lang, la Colla Castellera Ganàpies, el Cor de la UAB, l’Espai B5-125 d’Arts Plàstiques, l’Espai Musical i l’Orquestra de la UAB.

Temporada acadèmica

La programació que s’ofereix al Teatre i al Cinema es porta a terme d’octubre a maig. Coincidint amb el període acadèmic hi ha una programació regular d’espectacles de música, dansa, teatre i cinema. Aquest programa combina les produccions pròpies dels diferents Grups Culturals i la presentació d’espectacles professionals que complementen la diversitat artística que s’intenta oferir. Per informar-se sobre els propers concerts, les dates d’inscripcions, els horaris de projeccions, de com organitzar actes i inserir-los en els fulls d’activitats o a l’Agenda de la UAB... per tot això, i més, adreceu-vos a les oficines de Cultura en Viu, a l’Edifici d’Estudiants de la Plaça Cívica. Més informació: telèfon 93 5812756 http://www.blues.uab.es/cultura_promocio.cultural@uab.es ■

Montse Roig
M. Rosa Martínez

CINEMA

■ **Pel·lícules en V.O.** El centre de la imatge de la UAB ha organitzat una programació estable de cinema en versió original que tindrà lloc cada dimecres a les 12 h i a les 17 h amb un preu de 350 pessetes. Algunes de les pel·lícules que es passaran són: *Dublineses* de J. Huston el 15 de novembre; *Carta a tres esposas*, de J.L. Man-kiewicz, el 22 de novembre; *Sexo, mentiras y cintas de vídeo*, de S. Sodenbergh, el 29 de novembre; *Días de vino y rosas*, de B. Edwards, el 13 de desembre; i *Enrique VI*, de K. Brannagh, el 20 de desembre. En la iniciativa hi col·laboren els cinemes Mèliès.

Més informació:

<http://blues.uab.es/cultura>

CIÈNCIES

■ **Doctor 'honoris causa' a Robert Huber.** Durant la Setmana de la Ciència 2000 tindrà lloc una sessió acadèmica d'investidura com a doctor *honoris causa* del professor Robert Huber, director del Max-Planck-Institut Für Biochemie i Premi Nobel de Química l'any 1988. La presentació del doctorand anirà a càrrec del Dr. Xavier Avilés, en representació de la Facultat de Ciències de la UAB. L'acte es farà el 15 de novembre a les 11,15 h.

CONFERÈNCIES

■ **Cultures entelades: el poble peul.** Dins del cicle Cultures entelades: el cas de l'Àfrica subsahariana, el professor Pathé Sibidé pronunciarà una conferència sobre el poble peul. Ho organitza el Centre d'Es-

tudis Internacionals i Inter-culturals amb el suport del Vicerectorat de Relacions Internacionals i el Departament de Traducció i d'Interpretació de la UAB. La conferència es pronunciarà el 16 de novembre, a les 18,30 hores, a l'Ateneu Barcelonès (carrer Canuda, 6, Barcelona).

Més informació:

<http://www.uab.es/ceii>

MEDICINA

■ **Doctor honoris causa a Robert E. Scully.** El patòleg Robert E. Scully, editor de *Case Record of the Massachusetts General Hospital*, serà investit doctor *honoris causa* per la Facultat de Medicina el 8 de novembre, a la Casa Convalescència (Avinguda Antoni Maria Claret, 171, Barcelona). Scully serà presentat pel professor Jaime Prat. El *Case Record of the Massachusetts General Hospital* es publica setmanalment a la prestigiosa publicació *New England Journal of Medicine*.

VETERINÀRIA

■ **Jornades nacionals d'història.** L'Associació Catalana d'Història de la Veterinària ha convocat les cinquenes jornades nacionals, que se celebraran els dies 17 i 18 de novembre. Els estudiants que vulguin assistir-hi hauran de pagar 2.500 pessetes. Les sessions són convalidables per crèdits de lliure elecció.

■ **Experimentació animal.** La Facultat de Veterinària ha organitzat una jornada sobre mètodes alternatius en l'experimentació animal en docència, que se celebrarà el 23 de novembre a les 9,30 hores a la sala de graus.

XERRADA

■ **Teatre mundial de post-guerra.** L'Aula de Literatura de la UAB proposa una mirada al teatre dels últims 50 anys a partir dels ulls de professors especialistes i d'estudiants. El cicle de xerrades-debat sobre el teatre mundial de post-guerra pretén aprofundir en el coneixement i la interpretació dels grans creadors teatrals del segle XX. El programa es el següent: el 10 de novembre *La Fàbrica-1959* (1958-59) i *La Fàbrica* (1970-71) de Miquel Martí i Pol a càrrec de Jaume Aulet, professor del Departament de Filologia Catalana de la UAB. El 24 de novembre, *Maror* de Rodolf Sirera i, l'1 de desembre *Las personas del verbo* de Jaime Gil de Biedma, amb Fernando Valls, professor del Departament de Filologia espanyola de la UAB.

ESPORTS

■ **El SAF amb Honduras.**

En resposta a la demanda generada per les comunitats de El Ocotillo i La Rivera Hernández de San Pedro Sula (Hondures), el SAF col·labora amb un projecte solidari que pretén generar recursos per proveir de material esportiu i equipaments a aquestes dues barriades marginals. Es promou un petit gest ni que sigui de 50 pessetes de cada membre d'un equip, classe o grup d'amics que practiquen esports a les instal·lacions del Servei d'Activitat Física.

■ **Dia esportiu de Catalunya per una cultura de pau.** El 30 de novembre és el dia escollit per celebrar un dia esportiu en favor dels valors que contribueixen a

EL POEMA

"Tú, que sempre
m'aculls/
amb una mirada tan
alta,
digues: ¿de quin color
són els teus ulls/
Mahalta?"
Màrius Torres

FRASE

"No deixis per demà
el que pots fer
passat demà".
Mafalda

GRÀCIES

Meritxell, de les Terres
de Ponent, i Alberto,
d'Alacant, ens han
enviat els dos textos
publicats,

COL·LABORA!

Col·labora en aquest
espai i digue'ns
la teva. Ens pots
enviar la teva opinió
en forma de còmic,
frases, acudits
o qualsevol cosa
enginyosa. Això sí,
quan hi càpiga en
aquest espai.
Per a fer-ho tens
el telèfon 935813288,
el fax 935812005,
o el correu electrònic
_revcampus@kane.uab.es

una cultura de pau i no violència. Per aquest motiu es fan les següents propostes: 1. Que el dia 30 de novembre, us agrupeu per equips, entitats, clubs, municipis, escoles, o amics i amigues i realitzeu qualsevol tipus d'activitat física o esportiva de forma continuada durant un mínim de 15 minuts; 2. Que aquesta activitat vagi acompanyada de la lectura del Manifest del dia esportiu així com d'un compromís a respectar-lo i a seguir-lo; 3. Que ens feu arribar materials gràfics i fotografies de la vostra participació així com

de les vostres experiències, i 4. Que coordineu la vostra activitat d'acord amb les indicacions que rebreu de l'organització de la campanya. Els col·lectius participants rebreu una acreditació i la vostra participació es farà pública als mitjans de comunicació a Catalunya.

Més informació:

<http://www.uab.es/saf>

COL·LOQUI

■ **Studia Humanitatis.** El títol oficial de Llicenciat en Humanitats va néixer el 1992. Des de llavors es dona una confusió: la d'associar

un llicenciat d'avui amb la idea tradicional d'humanista aplicada al segle XV. Aquest col·loqui pretén establir un diàleg entre els objectius de l'humanista del Renaixement i els de l'humanista del segle que s'obre. També vol reflexionar sobre els estudis que configuren la titulació moderna i donar a conèixer les sortides laborals d'aquests nous professionals. Es farà els dies 21 i 22 de novembre a l'Auditori de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

Més informació:

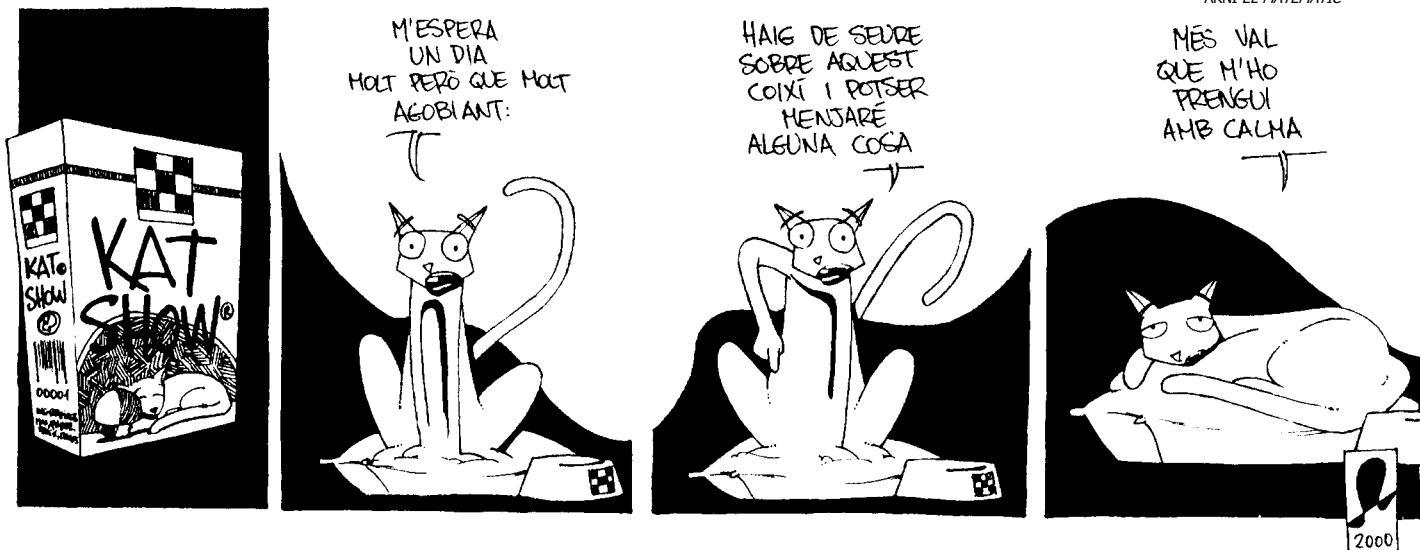
<http://seneca.uab.es/humanitats>

ECONOMIA

■ **Sessió sobre pobresa.** El Departament d'Economia Aplicada organitza el *workshop* "La lluita contra la pobresa i la desigualtat a través de la reforma del sistema d'impostos i subsidis", que se celebrarà a les 20,30 hores del 25 de novembre al Centre de Treballs de Mar El Far. (carrer Escar 6 i 8, Barceloneta). Es reflexionarà sobre la pobresa, les seves causes i la forma de combatre-la mitjançant iniciatives que impliquin als afectats.

Informació: Tel. 934827140
amanach@uex.es

ARNI EL MATEMÀTIC

US VOLEU ANUNCIAR?
ÉS MOLT FÀCIL, HI HA 4 TRE MANERES...

Tel 935813288
Fax 935812005
_revcampus@kane.uab.es

EL CAMPUS de l'Autònoma
Facultat de Ciències de la Comunicació (UAB)
Cerdanyola del Vallès
08193 BCN

■
Modest Garcia
*Professor de ioga
del SAF*

MATÍAS ESCUDERO

Una manera d'entendre la vida

uan el Modest Garcia va acabar el servei militar tenia una feina esplèndida. Era mestre industrial delineant i es guanyava un bon sou, però li faltava alguna cosa. Es resignava a admetre que la vida era tan simple. “Em faltava motivació, estava avorrit de fer sempre el mateix”, explica el Modest.

Així que va decidir interessar-se pel ioga, un tema que n'havia sentit a parlar vagament. D'això ja en fa vint-i-cinc anys, i des de 1996 és professor de ioga del Servei d'Activitat Física (SAF). El Modest ensenya una de les diverses branques que té aquesta ciència: el ioga Iyengar, reconeguda com el ioga autèntic. Es basa en la recuperació dels textos clàssics i aposta per la serietat, la concentració i la disciplina, “valors que es troben a faltar a Occident”.

Aquesta disciplina és força adient pels universitaris, ja que és “dinàmica, precisa i intensa —comenta el Modest—, va bé per controlar l'estrès, l'ansietat dels exàmens, t'activa la ment,

et sents menys pesat...”. Molt millor que les anfetamines i el cafè, per suposat. Però com tot a la vida, la correcta pràctica del ioga requereix dedicació i esforç.

El terme ioga ve de l'arrel sànscrita *yug*, que significa “subjugar”, és a dir, el domini que es pot tenir sobre el cos, sobre els sentits, posant-los sota la disciplina de la ment. Un cop s'aconsegueix mantenir l'auto-disciplina, pots arribar a grans fites en la pràctica del ioga.

La recerca de la felicitat

“La recerca del ioga és la recerca de la felicitat, saber si estàs fent el què convé o no en cada moment, tenir la ment més oberta, més desperta. T'ajuda a comprendre les diferents cultures, a renegar de la veritat absoluta, perquè no existeix”. Està en contra dels dogmatismes perquè “només els ignorants afirmen les coses” i té una gran esperança en les capacitats del ser humà.

Dimarts i dijous de 8 a 9 del matí, el Modest imparteix classes de ioga al gimnàs 5 de la Facultat de Ciències de l'Educació

Per ell, l'home es construeix ell mateix cada dia. Lluny de la frase *homo homini lupus*, el Modest Garcia opina que “l'home és un déu, després es va pervertint”. Dins d'aquesta “perversió” hi inclou els mals hàbits de la nostra societat de consum: la poca reflexió, el culte de la imatge, la destrucció de la salut a base de mala alimentació, fumar, beure, o les drogues en general.

Afirma que tot bon practicant de ioga acaba sent vegetarià al cap del temps, “el cos t'ho demana”. En general pensa que “la salut no ens interessa, no la valorem”, per això creu necessari que el ioga sigui una assignatura més a l'escola.

Malauradament, el ioga s'ha popularitzat tant i han sortit tants “impostors” que se n'ha desvirtualitzat l'essència. Els veritables mestres de ioga (gurús) mai sortiran als mitjans de comunicació de masses, tot i que se'n podria treure algunes coses interessants... ■

Jordi Castroviejo